

PAMIKIRAN

Entuk bekiran Bakul mèrki Kantyil karo bêtèt

Drie verhalen naverteld
door
Paidie Karijoredjo

Instituut voor Taalwetenschap
Paramaribo

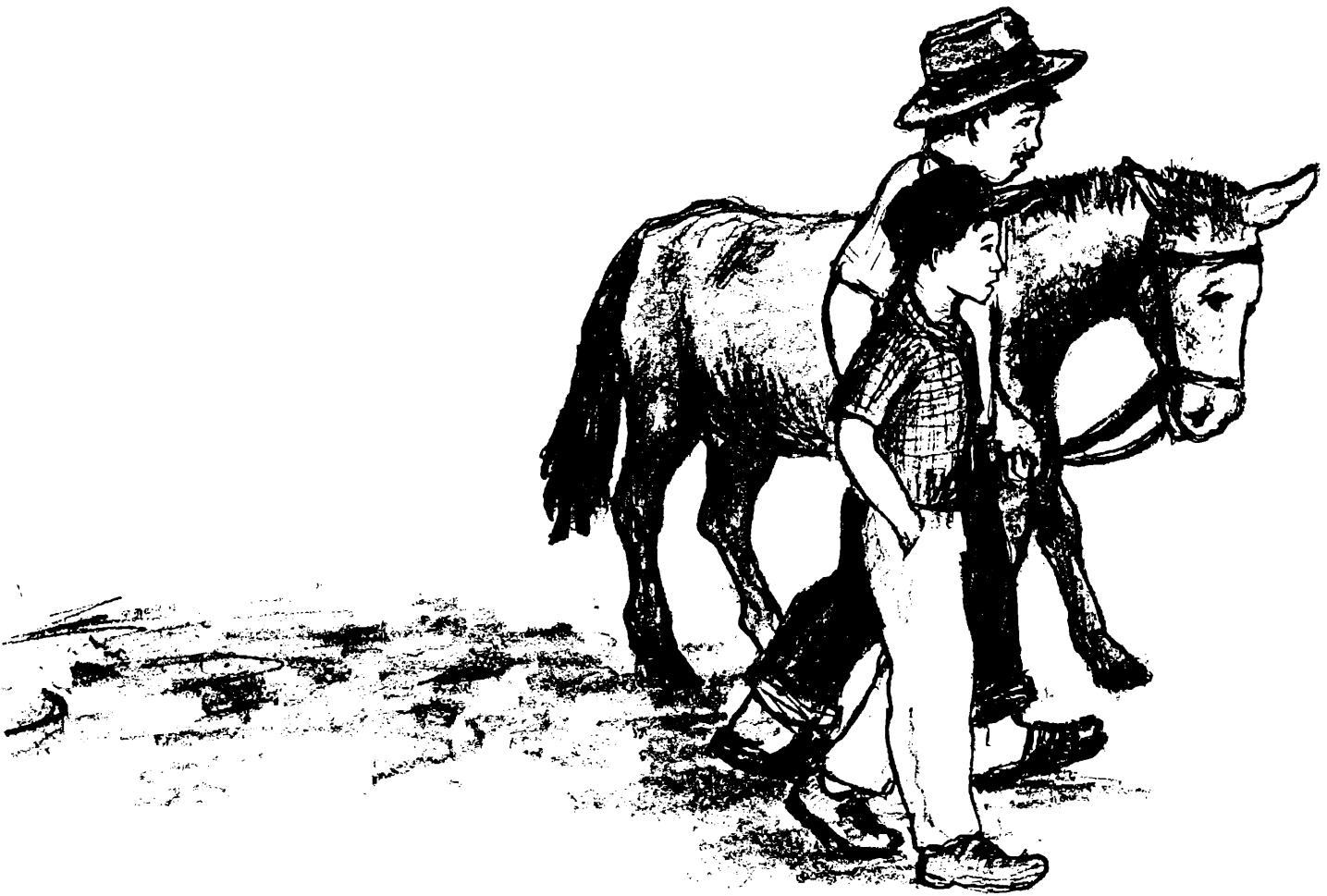
Illustraties: J. W. Kuisch
Samenstelling en illustratie blz. 34: L. Speyers
Computerwerk: E. Speyers
Nederlandse vertaling: P. Karijoredjo
met medewerking van A.L. Bosch

Serie leesboekjes in het Surinaams Javaans
Instituut voor Taalwetenschap (SIL)
Postbus 1919, (Andirastraat 54)
Paramaribo-Zuid, Suriname

© 1998 Instituut voor Taalwetenschap (SIL)
Alle rechten voorbehouden
M
Printed in Suriname

Entuk bekiran

Pak Pikir kuwi nduwé anak lanang siji lan kimaré ya siji. Ing sakwijiné dina dèkné, anaké lanang karo kimaré pada budal nang liya désa.

Ora let suwi terus pada petuk karo sakwijiné sedulur sing ngomong karo pak Pikir: ‘‘Kowé kuwi dadi wong tuwa nanging goblok banget, lah nduwé kimar kok mandak pada mlaku waé.’’

Pak Pikir krasa isin digoblok-goblokké karo seduluré, mulané terus ngomong karo anaké lanang: "Kana kowé sing numpak kimaré ndisik, mengko gentènan karo aku." Kaya ngono terus pada gentènan sing numpaki kimaré.

Nanging ora let suwi terus pada petukan karo sakwijné kantya lawas. Kantyané kuwi ngomong karo pak Pikir: "Nèk anakmu lanang namung mbok kepénakké waé, titènana ta, suwi-suwi lak bakal ngidek sirahmu."

Pak Pikir ya terus mikir: “Pengomongané kantyaku kuwi pantyèn ènèng beneré, awit manungsa nèk dikèki driji siji ajek-ajek arep ngrebut sak tangan kabèh.” Mulané anaké lanang ya terus sakwat dikongkon mlaku lan dèkné sing énak-énak numpak kimaré.

Ora let suwi terus pada petukan kenalané lan dèkné uga ngluruhi: “Kowé kuwi wong tuwa ora nduwé melas blas. Kowé déwé énak-énak sing numpak kimar, lah kok anaké lanang panas-panas mandak dikon mlaku waé. Dadi wong tuwa kok ora bisa ngekèki tulada sing apik!”

Pak Pikir kagèt terus mikirké: "Iku tak kira pitutur sing bener, awit dadi wong tuwa perlu ngekèki tulada sing apik." Karo pikiran kaya ngono kuwi anaké terus dikon mèlu numpaki kimaré. Saiki kabèh loro terus pada nunggang kimar, budal dolan.

Nanging ora let suwi terus pada diendek karo sekaut. Sekauté ngomong: "Kowé saiki pada tak bekir, jalaran pada nindakké sing ora pantes. Kowé pada nggawé sangsarané kéwan iki. Mosok dadi manungsa ora nduwèni rumangsa, lah wong gaga-gaga loro kok numpaki kimar tyilik siji. Iku lak ora lumrah, mengko entèk-entèké kimaré mati pisan."

Pak Pikir saiki perlu ngraga kantongé mbayar bekirané. Iku éntuk-éntuké nèk seneng ngrungoké werna-werna omongan, nanging nèk dong lali nganggoké pikirané déwé.

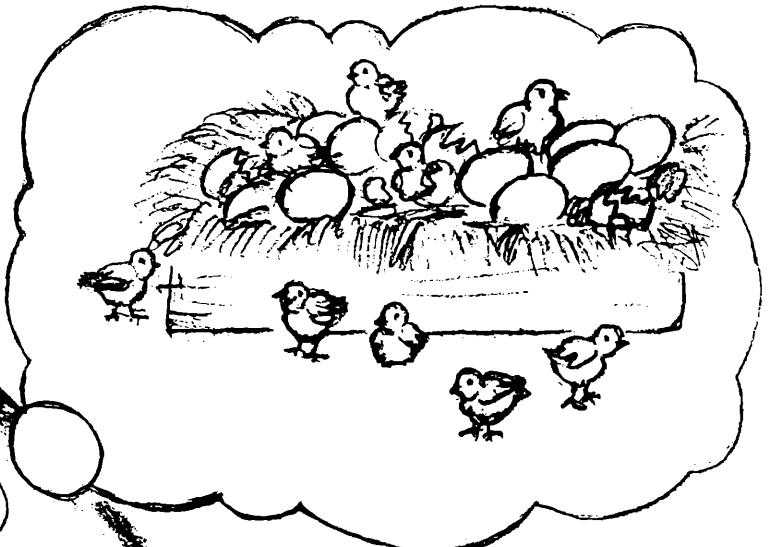

Bakul mèrki

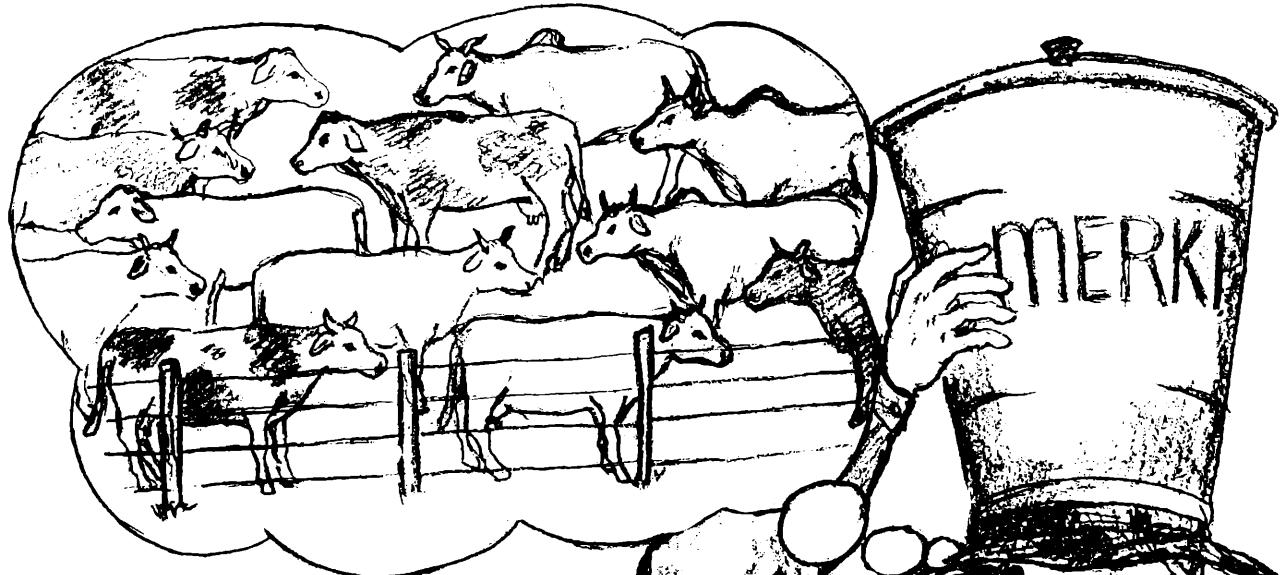
Ing sakwijiné dina pak Luput arep budal ider mèrki.
Ijik ésuk mruput dèkné wis tata-tata lan ora let suwi
pak Luput nyunggi èmbèr budal ngiderké mèrkiné.

Dèkné sing ider mèrki kok karo mikir:
“Nèk mèrki iki mengko ndang gelis payu, mesti aku
bakal nampa duwit okèh. Duwité terus arep tak
gawé tuku endok pitik. Endoké nèk tekan omah
arep tak engkremké. Nèk netes kabèh, aku mesti
bakal nduwé pitik okèh.

Pitiké mesti pada ngendok menèh lan endoké arep tak iderké menèh, dadiné aku bisa nampa duwit sing moro okèh. Aku nèk wis nampa duwité terus arep tuku pedèt. Pedété mesti suwi-suwiné bakal dadi sapi lan sapiné ya mesti nganakké pedèt menèh.

Ora nganti suwi sapiku mesti bakal kliwat sangka saklosin. Nèk sapiku wis kliwat saklosin, aku dadi wong sing sugih déwé nang désa kéné. Nèk aku wis sugih, mesti wong kabèh bakal pada ngajèni karo aku."

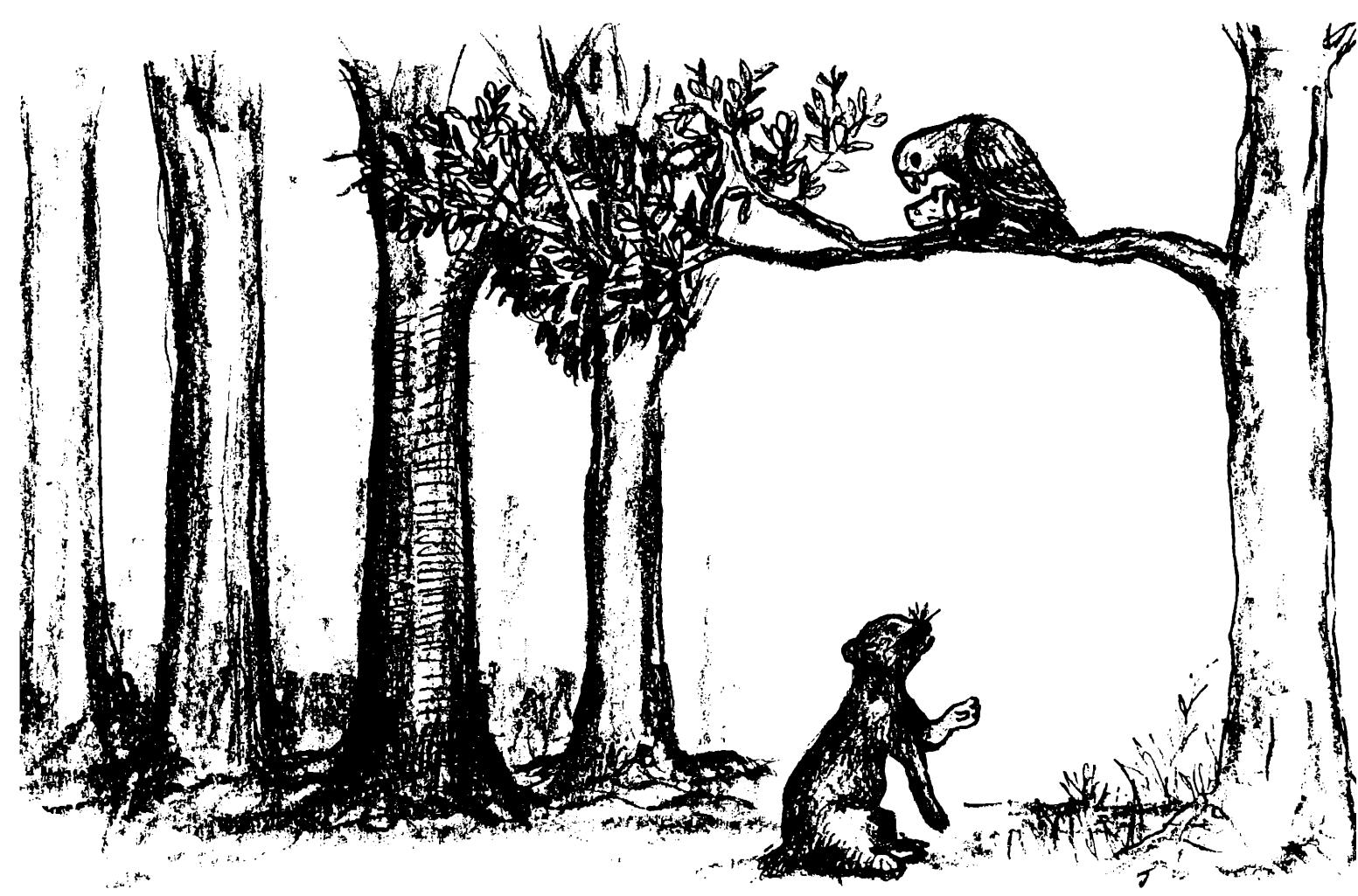
Karo pikiran sing kaya ngono kuwi, pak Luput terus jingklak-jingklak karo keplok-tangan, awit mikirké nèk wis sugih tenan.

Nanging ing wantyi kuwi pak Luput kagèt lan pikirané kepéngin sugih sakwat ilang, jalaran gegebyur mèrki sak èmbèr.

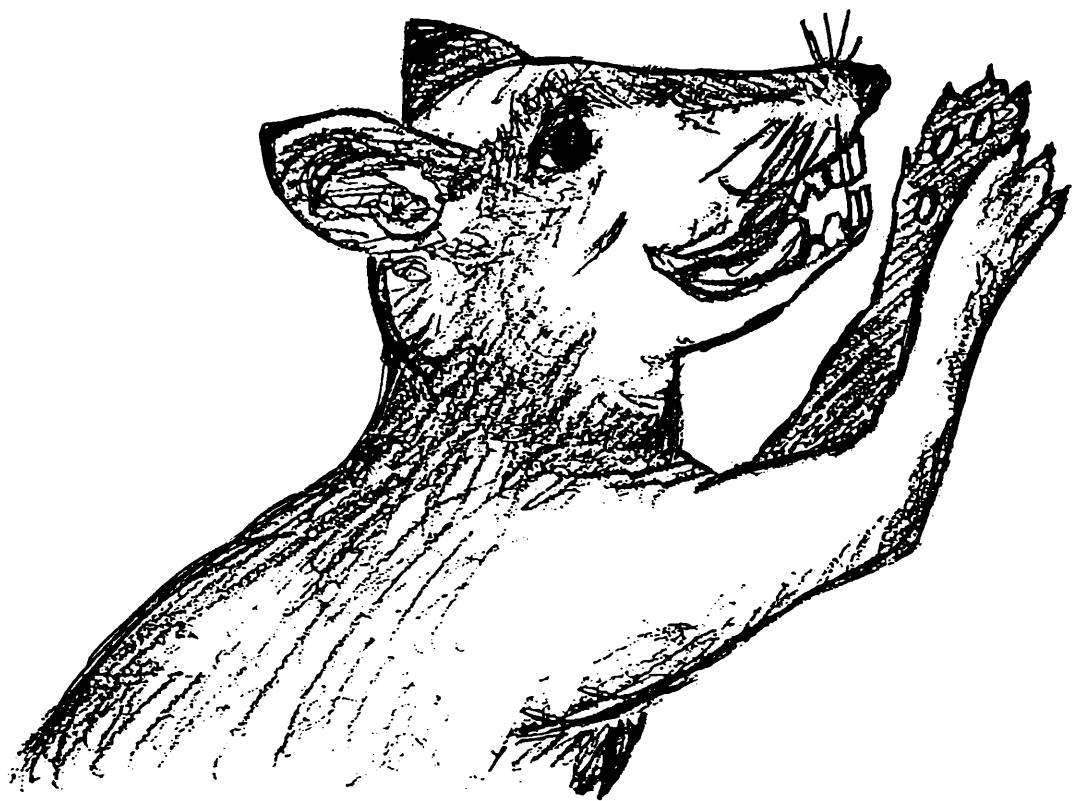
Kantyil karo bêtèt

Ing sakwijiné dina manuk bétèt méntylok nang wit kayu karo ngrikiti kasi sak tyuwil. Ing wantyi kuwi kantyil uga nang ngisor kono lan weruh bétèt sing ngrikiti kasiné.

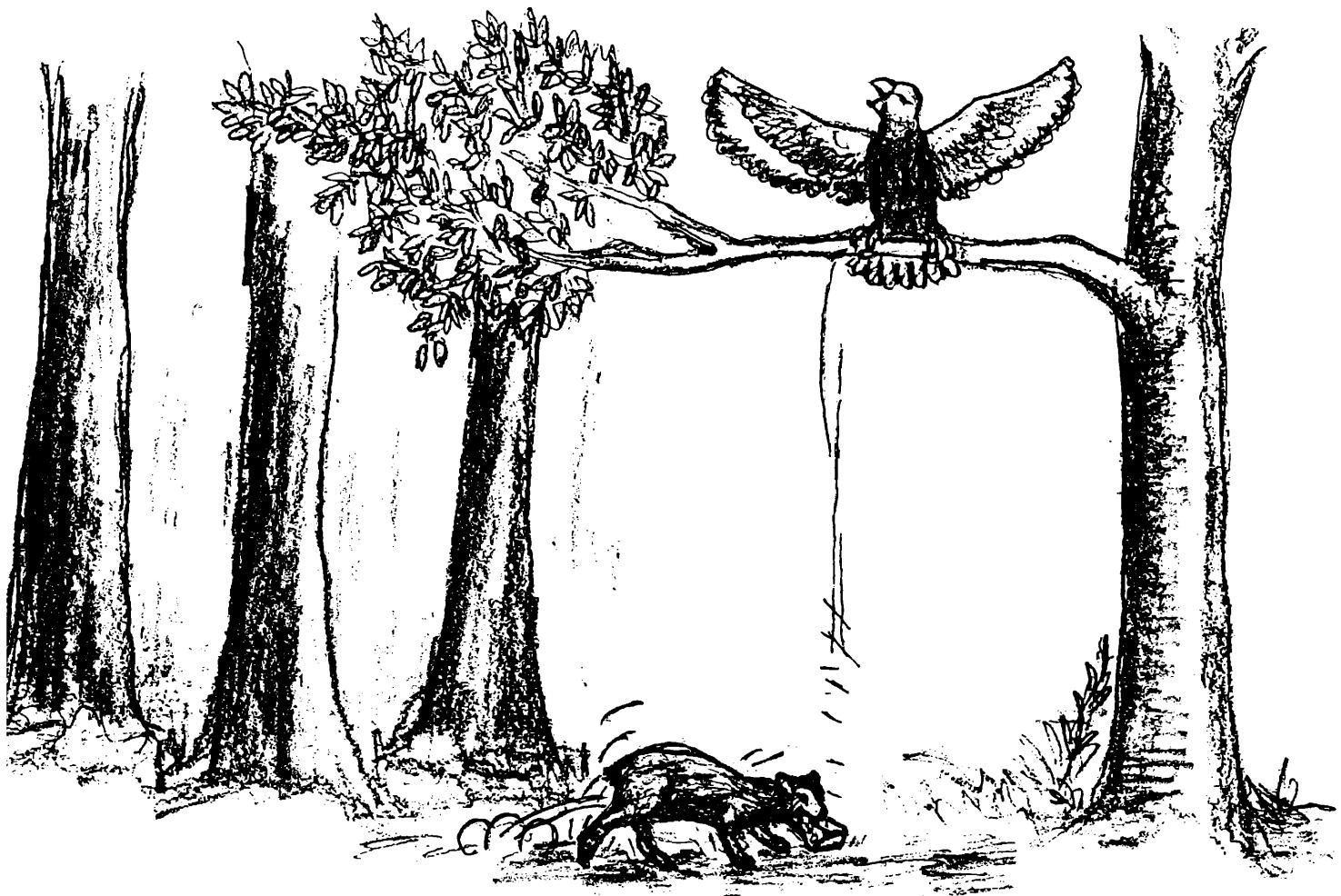
Kantyil mikir: “Kepriyé ya aku sing bakal bisa ngenèk kasiné bétèt?”

Kantyil pantyèn akalé wis ènèng waé nèk arep ngenèng liyané. Mulané dèkné ya terus ngomong karo bétèt: “Wuluhmu apiké ora ènèng sing bisa madani, kok bétèt lan nèk kowé ngotyèh, suwaramu nggalik-nggalik bisa narik atiné sing pada krungu.”

Bètèt krungu lem-lemané kantyil, atiné bungah banget nganti lali wateké kantyil. Mulané dongé kantyil ngomong: “Aku ing wantyi iki nyidam swaramu bètèt, mbok ngotyèh sediluk waé ta, bèn lega atiku lan ilang idam-idamanku.”

Bètèt tanpa mikir ndisik, lekas ngotyèh. Ing wantyi iku kasiné tiba. Kantyil gelis-gelis sing nubruk kasiné lan digondol mlayu lunga.

Iku pantyèn sing dituju karo kantyil, mulané pada ati-atи nèk dongé nampa lem-leman.